

Praktijkvoorbeeld: Werken aan leerdoelen op taalniveau A1

De leerdoelen op [NT2-leerdoelen.org](https://www.nt2-leerdoelen.org) zijn zo veel mogelijk geformuleerd op niveau A2. Dat betekent niet dat leerders die nog onder dat niveau zitten niet vanuit leerdoelen kunnen werken. Wel vergt het wat extra ondersteuning van de begeleider. Wat doe je bijvoorbeeld als een leerder een doel selecteert dat eigenlijk nog te hoog gegrepen is voor A1?

Casus: Mirjam geeft les aan een groep taalleerders rond taalniveau A1. Ze werkt in deze groep met [NT2-leerdoelen.org](https://www.nt2-leerdoelen.org). De leerders zijn erg enthousiast. Ze hebben veel uiteenlopende doelen, die ze in hun eigen taal makkelijk zouden halen. Maar voor het niveau A1 in het Nederlands sommige doelen binnen dit domein nog te hoog gegrepen, denkt Mirjam. Hoe pakt ze het aan?

Leerdoelen selecteren

Mirjam heeft de iconen van de 10 domeinen van [NT2-leerdoelen.org](https://www.nt2-leerdoelen.org) geprint en meegenomen naar de les. Ze heeft elke leerder een top 3 laten maken van domeinen die op dit moment het meest relevant of interessant zijn. Daarna heeft ze gekeken welke onderwerpen het meest werden genoemd. Dat waren in dit geval: 'Werk zoeken', 'Gezondheid' en 'Winkels'. Vier leerders besluiten dan te willen werken aan doelen binnen het thema 'Werk zoeken'. Zo stelt een groepje van drie zichzelf het doel om een sollicitatiegesprek te kunnen voeren. Een ander groepje zou graag de website van het UWV (*Vlaanderen: VDAB*) willen begrijpen. Mirjam is blij met het enthousiasme van de leerders, maar begint ook te twifelen. Wat is nu haar volgende stap? Het voeren van een sollicitatiegesprek lijkt haar te hoog gegrepen voor de leerders op A1. En de UWV-website kun je gewoon vertalen in Google Translate, toch? Zijn dit wel geschikte doelen voor deze leerders? Hoe koppelt ze dit aan het oefenen van het Nederlands? Ze bedenkt voor beide doelen een oplossing.

Het doel 'Een sollicitatiegesprek voeren'

Mirjam realiseert zich dat het uiteindelijke competentieniveau van het leerdoel niet binnen één of twee stappen behaald is voor deze leerders. Ze zullen het doel waarschijnlijk ook niet halen binnen de cursus van Mirjam. De vraag is: hoe groeien mensen in behapbare, concrete stapjes naar het uiteindelijke competentieniveau toe? En hoe gaan ze dit steeds meer zelf oppakken? Dit is haar aanpak:

1. Ze inventariseert de voorkennis en de ervaringen van de leerders rondom dit doel. Ze maakt een woordspin op het bord en het groepje vertelt wat ze al weten over het sollicitatiegesprek.
2. Daarna tekent ze een trap met 10 treden op het bord. Boven aan de trap schrijft ze het doel 'sollicitatiegesprek'. Samen met de leerders schrijft ze de opbrengsten van de woordspin bij de verschillende treden. Wat doe je eerst? En wat daarna? Ze maakt een foto van de ingevulde traptreden.
3. Daarna vraagt ze het groepje op welke trede ze nu staan. Dat kan voor elke leerder uit het groepje anders zijn. Eén leerder geeft aan op trede 2 te staan. Hij heeft veel beroepskennis opgedaan in zijn land, maar kan hierover niet in het Nederlands praten. Op het bord staat bij trede 3: woorden leren over het werk. Mirjam checkt: hoe ga jij hier aan werken? De leerder zegt dat hij de belangrijkste woorden van zijn werk gaat opschrijven en die via Google gaat vertalen. Volgende week neemt hij de lijst mee voor Mirjam. In de volgende les vertelt hij aan de groep in het Nederlands wat voor werk hij deed en waar hij goed in is.

4. Na deze presentatie kijken ze of het doel van trede 3 behaald is. Zo niet, dan laat Mirjam de leerder nog even verder werken aan het uitbreiden van zijn woordenschat. Zo ja, dan pakt ze de foto van de woordspin er weer bij en kijkt wat er op trede 4 staat. Dat kan misschien gaan over sollicitaties in Nederland.

Het doel 'De website van het UWV (Vlaanderen: VDAB) begrijpen'

Mirjam twijfelt in eerste instantie of dit een nuttig doel is. De leerders uit dit groepje zijn prima in staat om de website via Google te vertalen. Daarom checkt ze waarom de leerders dit doel hebben gekozen. Ze geven aan te willen werken en ze hebben gehoord dat het UWV daarmee kan helpen. Maar ze weten niet precies hoe. Als ze met het UWV willen praten of mailen, moeten ze wel de juiste woorden kennen. Of het UWV de juiste eerste stap is voor deze leerder, weet Mirjam niet. Maar dat laat ze de leerders zelf uitzoeken.

De leerders zijn digitaal vaardig. Ze kunnen de website inderdaad vertalen naar hun eigen taal. Dat vinden ze interessant. Om te controleren of de leerders straks begrijpt waar het UWV voor is en of de website nuttig is voor hen, vraagt ze of de leerders de volgende les aan de groep in het Nederlands kunnen vertellen wat er op de website staat. Ze kiezen allen een pagina of onderdeel van de website uit nader te bekijken.

Handige vragen om een leerdoel op te knippen in stappen:

- Hoever ben je al met dit doel?
- Hoe heb je dat aangepakt?
- Welke woorden heb je nodig?
- Welke zinnen heb je nodig?
- Hoe ziet dat eruit?
- Wanneer ga je dat doen?

Verder lezen

- Op zoek naar werkvormen om samen een leerdoel te bepalen? Lees hier de [24 werkvormen voor coaching](#).
- Benieuwd hoe een andere docent dit aanpakt? Bekijk de video's op [lerenlerendoorcoaching.nl](#).

Zeven handvatten voor coachende didactiek:

1. Laat de verantwoordelijkheid voor het leren bij de leerder zelf.
2. Begeleid het leerproces.
3. Sta open voor (oplossingen van) de ander.
4. Luister goed en ga op je handen zit.
5. Moedig aan om eigen oplossingen te proberen.
6. Verbind het succes van de leerder aan zijn eigen aanpak.
7. Nodig uit tot reflectie op zowel het proces als resultaat.

Dit praktijkvoorbeeld is tot stand gekomen in samenwerking met roc VONK – locatie Alkmaar.
